

ભાગ્યશ્રી

લેખકો

રિધ્ધીશ ખેખી

દિલીપ ઘાસવાલા

રવીન્દ્ર પારેખ

યામિની વ્યાસ

તૃપ્તિ વી પંડ્યા

વર્ષા ભટ્ટ

આરતી પરિતોષ

જુલી સોલંકી

પૂજા પટેલ

ગ્રાહકો ડ્રાયફ્રૂટ્સની દુકાનોમાં દેખાવા લાગ્યા છે

ચૌદશ અને અમાસ આ વખતે ભેગી છે. એથી ચૌદશના સવારે રૂપચૌદશનો ઉત્સવ અને એ જ સાંજે દિવાળી બેસી જાય છે.

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨
ગ્રાહકો ડ્રાયફ્રૂટ્સની દુકાનોમાં દેખાવા લાગ્યા છે એને કારણે વેપારીઓને આ દિવાળી જોરદાર રહેવાની આશા છે. કોર્કડ માર્કેટમાં આવેલી સુકા મેવાની દુકાનમાં સારીએવી ભીડ જોવા મળી હતી ડ્રાયફ્રૂટ્સની અમુક આઈટમોમાં ભાવવધારો થયો હોવા છતાં દિવાળીના તહેવારોમાં સૌથી વધુ ડિમાન્ડ ડ્રાયફ્રૂટ્સની રહેશેકોરોનાના સમયથી જ લોકોમાં ડ્રાયફ્રૂટ્સની માગ વધવા લાગી છે. આજનું યંગ જનરેશન તેમનો ઈમ્યુનિટી પાવર વધારવા માટે ડ્રાયફ્રૂટ્સ ખાવા લાગ્યો છે. બીજી તરફ ડાયાબિટીઝ જેવા રોગોને કારણે લોકો તહેવારોમાં મોંઘી મીઠાઈ અને ચોકલેટ કરતા ડ્રાયફ્રૂટ્સ ગિફ્ટમાં આપવાનું વધારે પ્રિફર કરી રહ્યા છે. કોર્પોરેટ સેક્ટરમાં

પણ હવે ગિફ્ટમાં ડ્રાયફ્રૂટ્સ આપવા લાગ્યા છે, જેને લીધે આ દિવાળીના તહેવારોમાં અત્યારથી જ ડ્રાયફ્રૂટ્સની માગ વધી છે. આ માહિતી આપતા મેવા ડ્રાયફ્રૂટ્સ બજારમાં આ દિવાળીએ ધૂમ ધરાકી નીકળી છે. બે વર્ષ કોરોનાને લીધે દિવાળીમાં ડ્રાયફ્રૂટ્સનાં બોક્સ ભેટ આપવાની પ્રથા જે ઓછી થઈ ગઈ હતી એ આ વર્ષે ફરી દેખાઈ રહી છે. કોર્પોરેટ કંપનીઓ પણ આ વર્ષે કર્મચારીઓને ગિફ્ટ-બોક્સની લહાણી કરી રહી છે. લોકો હવે મોંઘી મીઠાઈ અને ચોકલેટ ગિફ્ટ આપવાને બદલે ડ્રાયફ્રૂટ્સ આપવાનું વધુ પસંદ કરતા થયા છે એટલે સુકા મેવાની ખપત પણ વધી છે. ઉપરાંત ચૂંટણી નજીક હોવાથી રાજકીય પક્ષો પણ વોટરોને રાજ કરવા ડ્રાયફ્રૂટ્સનાં બોક્સ આપી રહ્યા છે. અફઘાનિસ્તાન અને પાકિસ્તાનમાં પૂર

આવવાને લીધે અંજીર અને ખારેકના પાકને ખૂબ નુકસાન થયું છે, જેને પરિણામે અંજીર અને ખારેકના ભાવ આ વર્ષે લગભગ ૫૦ ટકા જેટલા વધી

નથી. નવી અમેરિકન બદામ બજારમાં આવી ગઈ છે. કાજુનો બમ્પર પાક હોવાને લીધે આ વર્ષે કાજુના ભાવમાં તેજી આવી નથી. બીજી એક ખાસ વાતની અહીં

લાગ્યા છે. આ જોતાં અમે વિશ્વાસ પૂર્વક કહી શકીએ એમ છીએ કે ખરા અર્થમાં ડ્રાયફ્રૂટ્સના વેપારીઓની આ દિવાળી જોરદાર રહેવાની

ગયા છે. બીજા અન્ય સુકા મેવા જેવા કે બદામ, પિસ્તા, કાજુ, કિસમિસ, અખરોટ વગેરેના ભાવમાં ખાસ વધારો થયો

નોંધ લેવી કે લોકડાઉનને લીધે જે ગ્રાહકો ઓનલાઈન તરફ વળી ગયા હતા એ હવે ફરીથી ડ્રાયફ્રૂટ્સની દુકાનોમાં દેખાવા

છે. કોરોનાકાળથી જ યંગ જનરેશનમાં બોડીની ઈમ્યુનિટી વધારવા માટે બદામ અને અખરોટની ડિમાન્ડ ખૂબ જ વધી

ગઈ છે એમ જણાવીને નવી એપીએમસી માર્કેટમાં છેલ્લા ૨૫ વર્ષથી હોલસેલ અને સેમી-હોલસેલ ડ્રાયફ્રૂટ્સના વેપારી કહ્યું હતું કે જ્યારથી યંગ જનરેશનમાં પણ ડાયાબિટીઝ જેવા દરદો આવવા લાગ્યા ત્યારથી તેઓ ચોકલેટ અને મીઠાઈની સરખામણીમાં ડ્રાયફ્રૂટ્સ તરફ વધારે વળી ગયા છે. ગણેશોત્સવથી જ ડ્રાયફ્રૂટ્સની ધરાકી શરૂ થઈ ગઈ હતી જે નવરાત્રિ દરમિયાન વધી ગઈ હતી દિવાળીના તહેવારોની કોર્પોરેટ સેક્ટરની ખરીદીના ઓર્ડર નવરાત્રિથી આવવા લાગ્યા છે. અફઘાનિસ્તાન અને પાકિસ્તાનની ડ્રાયફ્રૂટ્સ આઈટમો સિવાય ડ્રાયફ્રૂટ્સના ભાવમાં કોઈ મોટો વધારો થયો નથી આથી ધરાકો ડ્રાયફ્રૂટ્સની ખરીદી કરવા લાગ્યા છે અમારો બિઝનેસ સામાજિક સંસ્થાઓ અને હાઉસવાઈફોએ કેમ્પર કરી લીધો છે એમ જણાવતા ઘાટકોપરમાં વર્ષોથી ડ્રાયફ્રૂટ્સનો સેમી-હોલસેલ બિઝનેસ કરી રહેલા

રાહુલ શાહે 'મિડ-ડે'ને કહ્યું હતું કે કોરોનામાં લોકડાઉનને કારણે જ્યારે બધા જ બિઝનેસમેનો અને નોકરિયાત વર્ગ ઘરમાં બંધ થઈને બેઠો હતો ત્યારે તેમના ઘરની બહેન-દીકરીઓ અને ગૃહિણીઓએ ડ્રાયફ્રૂટ્સના બિઝનેસને ગૃહઉદ્યોગ બનાવીને ઘરમાં બેઠો સોશયલ મીડિયા પર જાહેરાત કરીને કેમ્પર કરી લીધો છે. સામાજિક સંસ્થાઓએ હોલસેલ અને સેમી-હોલસેલના ભાવને ગ્રાહકોમાં ઓપન કરી દીધા છે. ગ્રાહકો પર તેમના સમાજમાંથી જ ડ્રાયફ્રૂટ્સ, મસાલા અને કરિયાણા મળવા લાગતા હવે દુકાનોમાંથી ખરીદી કરવાનું તેમણે ઓછું કરી દીધું છે. આર્થિક રીતે નબળા કે સબળા બધા જ લોકો તેમના સમાજમાંથી ખરીદી કરવાનું વધુ પસંદ કરે છે. સમાજમાં વેચાણ થાય એટલે એની ગુણવત્તા સારી જ હોય એવો

ગ્રાહકોને દૈવ વિશ્વાસ બેસી ગયો છે, જેની સીધી અસર અમારા રીટેલ કસ્ટમરો પણ થવા લાગી છે. અત્યારે જે ધરાકો અમારી પાસેથી અમારા માલની ગુણવત્તા પર અતૂટ વિશ્વાસ ધરાવે છે તેઓ પણ અમારી દુકાને આવીને જ ડ્રાયફ્રૂટ્સની ખરીદી કરે છે. અમારા બિઝનેસ પર પહેલાં ઓનલાઈનને કારણે મંદી વર્તાતી હતી. હવે સમાજ અને ગૃહઉદ્યોગને કારણે દિવાળીના તહેવારોમાં પણ અમે મંદીનો સામનો કરી રહ્યા છીએ આ વખતની દિવાળીમાં અત્યારથી જ અમારા ગ્રાહકોના ડ્રાયફ્રૂટ્સના ઓર્ડર શરૂ થઈ ગયા છે એમ જણાવતાં કહ્યું હતું કે કોરોના પછી ડ્રાયફ્રૂટ્સનો બિઝનેસ ફુલ સ્પીડમાં ચાલી રહ્યો છે. અંજીર ખારેક, ખૂજર જેવી ડ્રાયફ્રૂટ્સની અમુક આઈટમોમાં ભાવવધારો થયો છે.

આયુષ્માન કાર્ડ: ક્યા રોગની મળશે મફત સારવાર

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨
આયુષ્માન ભારત યોજના હેઠળ આશા કાર્યકર્તા લાભાર્થીઓના ઘરે જઈ આયુષ્માન કાર્ડ બનાવવાનો કાર્ય શરૂ થઈ ગયો છે. તેમના કોનમાં આયુષ્માન ભારત એપ્લિકેશન ડાઉનલોડ કરી તાલીમ આપવામાં આવી છે. યોજના હેઠળ પાંચ લાખ રૂપિયા સુધીની મફત સારવાર ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે. મુખ્ય ચિકિત્સા અધિકારી એ જણાવ્યું કે આયુષ્માન ભારત કાર્ડ ધારકોને ૫ લાખ રૂપિયા સુધીની નિઃશુલ્ક સ્વાસ્થ્ય સેવા ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે. આ કાર્ડના માધ્યમથી કાર્ડ ધારકના પરિવારજનોને પણ સ્વાસ્થ્ય સેવાઓ લાભ આપવામાં આવે છે. આશા કાર્યકર્તા ઘરે ઘરે જોઈ લોકોના આયુષ્માન કાર્ડ બનાવશે. પાત્ર લાભાર્થી સ્વાસ્થ્ય કેન્દ્રો, પંચાયત ભવન અને જન સુવિધા કેન્દ્રો પર જઈ આ કાર્ડ ફીમાં બનાવી શકે છે.

આ રોગો સામે મળશે સ્વાસ્થ્ય સેવાયોજનાના નોડલ ઓફિસરએ જણાવ્યું હતું કે આયુષ્માન કાર્ડ હેઠળ આ રોગોની સારવાર ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે, જેમાં માતૃત્વ સ્વાસ્થ્ય, સી-સેક્શન અથવા જોખમી ડિલિવરી માટેની સુવિધાઓ, નવજાત અને બાળકોનું સ્વાસ્થ્ય, કેન્સર, ટીબી રોગ, કીમોથેરાપી, રેડિયેશન થેરાપી, હાર્ટ બાયપાસ સર્જરીનો સમાવેશ થાય છે. ન્યુરો સર્જરી, ડાયાબીટીસ, કોરોનરી બાયપાસ, ઘૂંટણનું ટ્રાન્સપ્લાન્ટ, સ્ટ્રોક, ઓંખ, નાક, કાન અને ગળાને લગતા રોગો વગેરે સામેલ છે. આ સાથે જ આ હેલ્થ ઈન્સ્યુરન્સમાં લોસ્પિટલાઈઝેશન પહેલા અને પોસ્ટ બર્થને પણ આવરી લેવામાં આવે છે. આશા કાર્યકર્તાનો સંપર્ક કરીને આયુષ્માન કાર્ડ બનાવી

શકાય છે જિલ્લા માહિતી પ્રણાલી પ્રબંધક જણાવ્યું કે આયુષ્માન કાર્ડ બનાવવા માટે આશા કાર્યકરોનો સહકાર લેવામાં આવશે. તે લાભાર્થીઓ માટે આયુષ્માન ભારત ગોલ્ડન કાર્ડ બનાવવા માટે ઘરે ઘરે જશે. આ માટે જિલ્લાની આશા બહેનોને પણ કાર્ડ બનાવવાની તાલીમ આપવામાં આવી છે. આયુષ્માન કાર્ડ જનરેટ કરવા માટે એપ લોન્ચ કરવામાં આવી છે. એપ આશા વર્કરોએ તેમના મોબાઈલ ફોનમાં ડાઉનલોડ કરવાની રહેશે. જવાબદાર સંસ્થા દ્વારા એપના વપરાશ માટે પાસવર્ડ આપવામાં આવશે. જેથી તે ઘરે-ઘરે જઈને લાભાર્થીનું ચકાસશે અને ગોલ્ડન કાર્ડ બનાવશે. લાભાર્થી આયુષ્માન મિત્ર જન સેવા કેન્દ્રની મુલાકાત લઈને તેની પ્રિન્ટ લઈ શકશે. લાયક વ્યક્તિઓ ટોલ ફ્રી નંબર ૧૮૦૦-૧૮૦૦-૪૪૪૪/૧૪૫૫૫ પર ફોન કરીને કાર્ડ સંબંધિત માહિતી અને સહાય મેળવી શકે છે.

સુરતની મહિલા ચિત્રકારોનું અદ્ભુત ચિત્ર પ્રદર્શન

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨
હવે સુરતમાં રાજ્યની પહેલી મહિલા યુનિવર્સિટી છે. મહિલા વિદ્યાલય અને તે સંસ્થા દાયકાઓથી બહેનો માટે શાળા-કોલેજના શિક્ષણ ઉપરાંત અનેક સુંદર સંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓ કરે છે. અહીં ફાઈન આર્ટ્સ લલિતા કલાઓની પણ સરસ પ્રવૃત્તિ થાય છે. માત્ર બહેનો માટે કાર્યરત આ સંસ્થામાં ચિત્રકલાનું એક અદ્ભુત ચિત્ર પ્રદર્શન ગત સપ્તાહે યોજાઈ ગયું. સાઈ રાજ ફાઈન આર્ટ સ્ટુડીઓ દ્વારા તાલીમ પામેલા દસ કલાકાર બહેનોના ચિત્રો જોઈને મનને એક આધ્યાત્મિક શાંતિ મળે તેવું સરસ આ કાર્ય છે. વનિતા વિશ્વામની આર્ટ ગેલેરીમાં કુંચલા શુપ આર્ટ શોમાં એક્સ્પ્રેસિંગ ઈમેજનેશન ૧૪થી ૧૬ ઓક્ટોબર, ૨૦૨૨ દરમિયાન જે મહિલા કલાકારોના ચિત્રો રજૂ થયાં, તેમાં હીના મહુવાગરા, વંશિકા સોની, અવનિ દેસાઈ, ભાવિની ગોળવાલા, તેજલ મોદી, મુગ્ધા બાસમતકર વંદના મહેશ્વરી, કુંજન ભટ્ટેડ, માનવી કેરિયા અને દુષીતી મનોટનો સમાવેશ થાય છે તેમનાં મેન્ટોર અને ક્યુરેટર રોકેશ ગોહિલ સાઈરાજ છે. તે સૌને અભિનંદન. સારી રીતે ડિઝાઈન અને પ્રેઝન્ટ થયેલાં આ આર્ટ એક્ઝીબીશન માટે અમે જયારે રોકેશ ગોહિલને અભિનંદન આપ્યાં ત્યારે તેમણે જણાવ્યું કે તેમની દીમની દસેક મહિનાની મહેનત આજે રંગ લાવી છે. તેમણે કહ્યું કે તેઓ દિલ્હીના એક આર્ટ એક્ઝીબીશનમાં ગયા હતા ત્યાં પરિચય આપતા તેમણે કહ્યું કે તેઓ સુરતના કલાકાર છે, ત્યારે તેમને કટાક્ષપૂર્વક કહેવાયું હતું કે સુરત તો બિઝનેસ સેન્ટર છેને, ત્યાં ફાઈન આર્ટ માટે કોઈ સગવડ છે ખરી? બસ, તેમને લાગી આવ્યું અને તેમાંથી આ કલા પ્રદર્શનના બીજ તેમનાં મનમાં રોપાયાં હતાં. અહીં દરેક કલાકાર બહેનના લગભગ ચારથી દસ જેટલાં ચિત્રો પ્રદર્શિત થયાં હતાં. વળી દરેક કલાકાર બહેનના તમામ ચિત્રોની થીમ એક જ હતી, જે ધ્યાનાકર્ષક બાબત હતી. જેમકે ભાવિની

ગોળવાલાના સાતેક ચિત્રોનો વિષય છે 'અશ્વ'. તેમણે રજૂ કરેલાં તમામ ચિત્રો ધોડાના વિવિધ સુંદર સ્વરૂપો છે, જેમાં સાત સફેદ અશ્વોના ચિત્રનું નામ છે 'શુભ સંકેત'. બે ઝડપે દોડતા ધોડાના ચિત્રનું નામ છે, 'વાયુસખા'. આપણે સૌએ બાળપણમાં જેનું સપનું જોયેલું તેવો પાંખવાળો ધોડો અહીં 'અદ્ભુત' નામે રજૂ થયો છે, તો સરસ રીતે કમ્પોઝ થયેલાં ત્રણ ધોડાના

ચિત્રનું નામ છે 'શ્રી હોર્સિસ'. ચેસના ધોડાને તેમણે આધુની શૈલીથી રજૂ કર્યો છે, જેમાં તેની કેશવાળીને બદલે ચેસના પ્યાદાં દોર્ચા છે, શીર્ષક છે, 'શતરંજ'. એક દોડતો - કૂદતો ધોડો 'ગેલાપિંગ બ્યુટી' રૂપે રજૂ થયો તો એપલ આકારની અંદર જીવનના અંશ પુરીને તેના પર બે પગ ઉછાળી જોતો ધોડો 'ફોન મોમેન્ટ' છે, હડપ્પન સંસ્કૃતિના પ્રતીક સમા એક ધોડાનું મુખ 'હરપ્પન હોર્સ' રૂપે રજૂ થયો છે. કેશવાળી ઉછાળીને દોડતી એક ધોડીને 'મસ્તાની' નામ અપાયું છે. કલાકાર હીના મહુવાગરાના ચિત્રો ફાઈન આર્ટમાં પરફોર્મિંગ આર્ટ રજૂ કરે છે. અહીં સંગીત, વાદ્યો અને વાદનને ચિતરીને કલાકારે કમાલ કરી છે. ચાર મહિલા સંગીત વાદકોના સુંદર ચિત્રનું શીર્ષક છે, 'રંગત', નર્તન સાથે મૃદંગમ્ વગાડતાં બે કલાકારોનું ચિત્ર 'મૃદંગા'

પણ સરસ છે, વીજાવાદન કરતી નાચિકાનું કમ્પોઝીશન અદ્ભુત છે, જેનું શીર્ષક છે, 'સોમ્યા'. તબલાની જોડી પાસે નર્તન કરતી નાચિકાના ધૂંધરૂં ભર્યા પગ એક કમાલનું વાતાવરણ સર્જે છે, શીર્ષક છે, 'નૂપુર', જાણે વાદકની પ્રતીક્ષા કરતાં હોય તેવાં ત્રણ તબલાનું શીર્ષક છે, 'પ્રણવ', જેની પાછળ ત્રણ વિવિધ રંગી પટ્ટામાં અનેક તાલવાદ્યોના ચિત્ર કોલાજ બેકગ્રાઉન્ડ સર્જે છે, આખાં કેનવાસ પર મોટી મજની બાંસુરી છે અને તેના પર કોમળ નારી હસ્ત છે, જેનું શીર્ષક છે, 'મુરલી'. તેજ રીતે સુંદર સિતાર પર નારી હસ્ત અને નારી દેહને બદલે શ્રીયંત્ર સાથે પ્રસ્તુત થાય છે, 'આરના'. વધુ એક સુંદર ચિત્ર બે સખીઓનું છે, તાલવાદ્ય અને મુરલી સાથે, જેનું શીર્ષક છે, 'જુગલબંદી'. જૂનું પણ વહાલું એવું ગ્રામોફોન જે સૂરો ઉડાડે છે, તે ફૂલોસમા છે એવું કહેતું ચિત્ર 'નિનાદ' નામે આવે છે, તો વિવિધ રંગી અને વિવિધ જાતના ફૂલોના ઢગલા પર બિરાજે છે શ્રી કૃષ્ણની બાંસુરી, જેનું શીર્ષક છે, 'વેણું'. આ આખાં ચિત્ર સમૂહ, તેના સંયોજન અને પ્રસ્તુતિ માટે હિનાબેન અભિનંદનના અધિકારી છે. આજ રીતે ચાર્ટર્ડ એકાઉન્ટન્ટ અવનિ મયંક દેસાઈના ચિત્રો 'લજ્જા', 'હું કોણ?', 'અમન', 'સાધના', 'આરાધના'માં આધ્યાત્મના દર્શન થાય છે. તો, અવનિ દેસાઈનો 'પ્રતીક્ષા' ચિત્રસમૂહ ત્રણ ચિત્રોનો બન્યો છે. જે ત્રણે પોતાની રીતે અલગ અદ્ભુત ચિત્રો છે અને એક સાથે તેમને 'પ્રતીક્ષા ૧-૨-૩' રૂપે રજૂ કરતાં તેમાંથી એક આખું ઈન્સ્ટાલેશન જાણે કાવ્ય રજૂ થાય છે. અહીં મોડર્ન આર્ટ પણ છે અને ચિત્રો દ્વારા ભક્તિ, આધ્યાત્મ, પવિત્ર પ્રતીકો, ગાયત્રી મંત્ર બહુ સુંદર રીતે રજૂ થયાં છે, જે કોઈ પણ સ્થળે દીવાલ પર રહીને ત્યાંના વાતાવરણને પવિત્ર અને ભક્તિમય બનાવી દેવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. ચિત્રશિક્ષક સાઈરાજ અને તેમની શિષ્યાઓના સમૂહને આપણે અભિનંદન આપીએ અને આશા રાખીએ કે ચિત્રોની આવી 'કુંચલા' મોસમ તેઓ લાવતા રહે-રંગકર્મ - નરેશ કાપડીઆ

ગિનિસ બુક ઓફ વર્લ્ડ રેકોર્ડ: તબલાવાદકે તબલા વગાડી વાતાવરણને ગૂંજતુ કરી મૂક્યું

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨
ગિનિસ બુક ઓફ વર્લ્ડ રેકોર્ડમાં ધીનપગિનિસ બુક ઓફ વર્લ્ડ રેકોર્ડમાં નામ નોંધાવવા

અમદાવાદની શ્રેયસ સ્કૂલ ખાતે એકસાથે ૨૫૦ તબલાવાદકે તબલા વગાડી વાતાવરણને ગૂંજતુ કરી મૂક્યું હતું. આ આયોજન તબલા તાલીમ સંસ્થા તાલધ ટ્રસ્ટ દ્વારા કરવામાં આવ્યું હતું.

જુગાડ: મેનેજમેન્ટની ભારતીય શૈલી

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્ણિ

તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨

સામાન્ય લોકો: "મને લાગે છે કે આપણે આ ટ્રીપ કરી શકીશું નહીં, આપણી પાસે બજેટ ઓછું છે."
જુગાડુ: "કોઈ ચિંતા નથી. મારી પાસે જુગાડ છે!"

જુગાડ શબ્દ ભારતીય લોકો માટે નવો નથી. જુગાડ કેવી રીતે કરવો એ પણ લગભગ દરેક ભારતીયોના લોહીમાં છે. પરંતુ શું તમે જાણો છો જુગાડને સત્તાવાર રીતે મેનેજમેન્ટના સિદ્ધાંતો અને શૈલી તરીકે સ્વીકારવામાં આવ્યું છે. ફક્ત એટલું જ નહીં ભારતમાં તો ટીક પરંતુ વિદેશની મેનેજમેન્ટ કોલેજોમાં પણ જુગાડને સિલેબસમાં મૂકીને ભણાવવામાં આવે છે જે ભારત માટે ખુબજ ગૌરવની વાત છે. જુગાડનો બહુ કર્મી. આજે જોઈએ કે જુગાડને સમજવું કેવી રીતે. શું તેની પણ કોઈ શ્રેષ્ઠ પદ્ધતિ છે? શું તે કંપનીમાં પણ કરી શકાય?

શું છે જુગાડ?

જુગાડ (હિન્દીમાંથી લેવામાં આવેલો શબ્દ) એ કોઈ પણ સમસ્યાનો ઓછા ખર્ચે બુદ્ધિશાળી રીતે ઉકેલ શોધવાનો અર્થ દર્શાવે છે. એ નવીનતા અને વ્યૂહરચના વિશે રચનાત્મક અને અલગ રીતે વિચારવાની એક નવી રીત છે. તે એક કામચલાઉ અભિગમ છે જે તમને અસ્થાયી રૂપે મદદ કરે છે. તે થોડામાં વધુ આપે છે. રોજિંદા વસ્તુઓના નવા ઉપયોગો શોધવામાં મદદ કરે છે. તે ભારતમાં જીવન જીવવાની એક રીત છે, જ્યાં વોશિંગ મશીનનો ઉપયોગ લક્ષ્મી બનાવવા માટે થાય છે, પરંતુ તે એક નવીનતાનો સિદ્ધાંત પણ છે જે પશ્ચિમી કોર્પોરેશનોના માર્કેટિંગ વિભાગોમાં વધુને વધુ પ્રભાવશાળી સાબિત થઈ રહ્યો છે. જુગાડ વિચારસરણી આપણને વાસ્તવિક જરૂરિયાતો પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવામાં મદદ કરે છે અને ઘણી વખત વિક્ષેપકારક નવી ડિઝાઇન અથવા ઉત્પાદન માટે જરૂરી માનસિક છલાંગ લગાવવામાં મદદ કરે છે. બિઝનેસના સંદર્ભમાં, જુગાડ એ સમસ્યાના નિરાકરણ અને નવીનતા માટે કરકસરચુક્ત, ફ્લેક્સિબલ અને સમાવેશી અભિગમ છે.

જુગાડના ૬ સિદ્ધાંતો

૧. પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિમાં તક શોધો

તમારી સંસ્થા અને તમારા સમુદાયો માટે નવીનતા લાવવા અને મૂલ્ય લાવવાની તકમાં પ્રતિકૂળતાને રૂપાંતરિત કરવાનું શીખો. ઘણા ભારતીયોની જેમ કનક દાસ ખાડા-ટેકરા ભરેલા રસ્તાઓ પર સાયકલ ચલાવીને થાકી ગયા હતા. રસ્તો તો તેઓ બદલી શકે એમ નહોતા તેથી તેમને પોતાને પ્રશ્ન કર્યો હું આ અવરોધને મારી વિરુદ્ધ કરવાને બદલે મારા માટે કેવી રીતે કામે લગાડી શકું? તેમણે સાઈકલને રિટ્રોફિટ કરી જેથી જ્યારે તે ઉબડખાબડ રસ્તા પરથી પસાર થાય ત્યારે આગળના વ્હીલ પરના શોક શોષકને બાઈકને આગળ ધપાવતા

૩. વિચારો અને કાર્યમાં ફ્લેક્સિબિલિટી લાવો

પાછળના વ્હીલથી ઊર્જા મુક્ત કરતા. એમઆઈટીના એન્જિનિયરિંગના વિદ્યાર્થીઓ તેમની સાઈકલની રચના સમજી રહ્યા છે અને કારમાં આ જ સિદ્ધાંતનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરવો તે શોધી રહ્યા છે.

૨. થોડાથી વધુ મેળવો

બિઝનેસમાં દુર્લભ સંસાધનોનો ઉપયોગ ઓપ્ટિમાઈઝ કરો.

પરંપરાગત શાણપણ પર સતત પ્રશ્ન કરો અને બધા વિકલ્પો ખુલ્લા રાખો જેથી તમે અણધાર્યા ફેરફારોનો ઝડપથી જવાબ આપી શકો. ચારનીઝ એપ્લાયન્સ નિર્માતા હાપરને જાણવા મળ્યું કે સમગ્ર ચીનમાં ઘણા ખેડૂતો તેમના શાકભાજી સાફ કરવા માટે નિયમિતપણે તેના વોશિંગ મશીનનો ઉપયોગ કરે છે. બજારની મોટી તકને ધ્યાનમાં રાખીને, તેમણે મોટી પાઈપો સાથેનું વોશિંગ મશીન વિકસાવ્યું જે ખેડૂતોમાં જબરજસ્ત હિટ ગયું. તે સંજોગોમાં

લોકો નખ કેમ ચાવે છે

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્ણિ

તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨

ઘણા લોકો સામાન્ય રીતે નાનપણથી જ નખ ચાવવાની ટેવ ધરાવતા હોય છે પરંતુ ઘણીવાર આ આદત ચિંતા કે સ્ટ્રેસના કારણે પણ હોઈ શકે છે. કારણ કોઈપણ હોય પરંતુ નખ ચાવવાએ વ્યક્તિ માટે કોઈપણ ઉંમરે નુકસાનકારક સાબિત થઈ શકે છે. આ સિવાય નખ ચાવવાથી હાથની ગંદકી પેટમાં જાય છે. અમે તમને જણાવીશું કે કઈ રીતે આ આદતથી છુટકારો મેળવી શકાય છે.

લોકો નખ કેમ ચાવે છે

નખ ચાવવાના ઘણા કારણો હોઈ શકે છે. કેટલાક લોકોને તો કંઈ સુજતું નથી અને ત્યારે નખ ચાવવા લાગે છે. કેટલાક લોકો ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવા, કેટલાક નખને નાનો કરવા અને અમુક પોતાને વ્યસ્ત

દર્શાવવા માટે નખને ચાવે છે. અમે તમને જણાવવા માંગીએ છીએ કે કઈ રીતે આ સમસ્યાથી બચી શકાય છે.

આ રીતે નખ ચાવવાની આદતથી મેળવો છુટકારો

તમારા નખ ટૂંકા રાખો.

જ્યાં સુધી તમારા નખ ટૂંકા હોય ત્યાં સુધી તમે તેને તમારા મોંથી સરળતાથી ચાવી શકશો નહીં. નેઈલ ટ્રિમિંગની પ્રક્રિયા જલ્દીથી પુનરાવર્તિત કરવી પડશે કારણ કે

નખ ખૂબ જ ઝડપથી વધવા લાગે છે.

હાથ તથા નખની સાજસંભાળની પ્રક્રિયાથી નખ સુંદર બને છે. જ્યારે તમારા નખ દેખાવમાં સુંદર હોય તો તેને

ચાવવાથી બચાવી શકાય છે. આ આદતથી બચવા માટે તમે નખ પર ખરાબ સ્વાદની નેલપેન્ટ લગાવી શકો છો. જ્યારે તમે તમારા નખ ચાવશો ત્યારે તેનો ખરાબ સ્વાદ તમને આમ કરવાનું બંધ કરાવી દેશે. તમારા નખમાં કોઈપણ નેલ એક્સેસરીઝનો ઉપયોગ કરો અથવા તેને બેન્ડેજથી ઢાંકી દો. આમ કરવાથી નખ ચાવવાની ટેવથી બચી શકાય છે.

★★★

નોંધ:

અહીં આપેલી માહિતી ઘરગથ્થુ ઉપચાર અને સામાન્ય માહિતી પર આધારિત છે. તેને અપનાવતા પહેલા, કૃપા કરીને તબીબી સલાહ લો. સુરત મિત્ર આની પુષ્ટિ કરતું નથી.

ફર્સાઈ ત્યાં જ...

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્ણિ

તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨

અંધકારમાં સુમસામ

રસ્તા પર અસ્તવ્યસ્ત હાલતમાં પડછાયો દેખાયો. પગમાં ઈસ વાળી હોય તેમ રસ્તાની વચ્ચે ઊભી ગયો. અચાનક પાછળથી ગાડીનો અવાજ કાને પડ્યો. હું તો ગભરાઈ ગઈ. તુરંત પેલી બાજુ પકડી લીધી. ફૂટપાથ પર રહેલ બાકડે બેઠી. ભૂખના લીધે પેટમાં ગડબડ થવા લાગી. પરંતુ રાત્રિના બાર વાગ્યે મને કોણ ખાવાનું આપે ? ત્યાં જ ક્યારે સૂઈ ગઈ એની ભાન ન રહી.

વરસ પહેલાં જ અમારા ફેરા લેવાયા. ત્યારે જાણ નહોતી કે, શતરંજની રમત જીવનમાં રમાતી હતી. ક્યારેય શક્તિનો બે કોળિયો મોંમાં ન આવ્યો.

"મનસ્વી, ઘરમાં પ્રવેશ કર્યો ત્યારે અનુભવ્યું કે હું જેલમાં આવી ગઈ. ક્યારેક આંખે એ વગળતું કે, "આ બંધન કરતાં, જેલમાં જવું સારું. પણ જેલમાં કેમ જવાય ? શું કોઈ ગુનો કરવો યોગ્ય છે ?"

"(હાથ છોડાવીને) અનિરુદ્ધ, હવે નહિ... !" કહેતાં ડૂસકું ભરાઈ આવ્યું. મારી પાછળ પોલીસ પડ્યાં હતા. ત્યારે બચવાની કોશિશમાં હું ભાગી 'ને ફર્સાઈ ત્યાં જ...

જુલી સોલંકી 'સચેત' ભુજ-કચ્છ

ચેકિંગના નામે ટ્રાફિક પોલીસ તમારી કાર કે બાઈકની ચાવી ન કાઢી શકે

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્ણિ

તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨

ટ્રાફિક પોલીસ તમને દંડ ફટકારે ત્યારે કેટલીક બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જરૂરી છે ભારતીય મોટર વેહિકલ એક્ટ ૧૯૮૨ મુજબ ટ્રાફિકના નિયમોના ઉલ્લંઘનના કેસમાં ટ્રાફિક પોલીસની સત્તા વિશે ઘણા ઓછા લોકોને જાણકારી છે. એટલે એ વિશે અહીં જણાવવાની કોશિશ કરવામાં આવી છે. જોકે ટ્રાફિક પોલીસની સત્તા વિશે જાણકારી આપવા સાથે તમામ નાગરિકોએ ટ્રાફિકના નિયમોનું પાલન કરવું પણ એટલું જ જરૂરી છે. રસ્તા પર મુસાફરી કરતી વખતે કારમાં સીટ-બેલ્ટ તથા ટૂન્ડીલર પર હેલ્મેટ પહેરવા જેવા ટ્રાફિકના નિયમોનું પાલન કરવું જરૂરી છે. એમ ન કરવાથી તમે દંડને પાત્ર બનો છો તેમ જ ઘણી વાર ટ્રાફિક પોલીસ તમારા વાહનની ચાવી પણ કાઢી લેતો હોય છે. જોકે ઘણા લોકોને એ હકીકતની ખબર નથી કે ટ્રાફિક પોલીસને તમારા વાહનની ચાવી કાઢવાનો કે તમારા વાહનની હવા કાઢવાનો અધિકાર નથી. ભારતીય મોટર વેહિકલ એક્ટ ૧૯૮૨ મુજબ ટ્રાફિકના નિયમોના ઉલ્લંઘનના કેસમાં ટ્રાફિક પોલીસના અસિસ્ટન્ટ સબ-ઇન્સ્પેક્ટરની રેક ધરાવતો અધિકારી જ તમને દંડ ફટકારી શકે છે. એસેસઆઈ, સબ-ઇન્સ્પેક્ટર અને ઇન્સ્પેક્ટરને જ તમને રથળ પર દંડ કરવાની સત્તા છે. ટ્રાફિક પોલીસ તમને દંડ ફટકારે ત્યારે નીચેની બાબતો ધ્યાનમાં રાખવી જરૂરી છે તમને દંડ ફટકારનાર ટ્રાફિક પોલીસ

પાસે ચલાન બુક કે ઈ-ચલાન મશીન હોવું જરૂરી છે. અન્યથા તેને દંડ ફટકારવાની સત્તા નથી. ટ્રાફિક પોલીસ યુનિફોર્મમાં હોવો જોઈએ, જેના પર તેનું નામ લખેલી તકતી હોવી જરૂરી છે. જો ટ્રાફિક પોલીસ નાગરિક પોશાકમાં હોય તો તમે તેનું આઈડી પ્રૂફ માગી શકો છો. ટ્રાફિક પોલીસ હેડ કન્સ્ટેબલ તમને વધુમાં વધુ ૧૦૦ રૂપિયા સુધીનો દંડ ફટકારી શકે છે. એનાથી વધુ દંડ કરવાની સત્તા માત્ર એસેસઆઈ અને એસઆઈને જ છે. જો ટ્રાફિક પોલીસ તમારા વાહનની ચાવી કાઢી લે તો તમે એ ઘટનાનો વિડિયો ઉતારીને નજીકના પોલીસ સ્ટેશનમાં વરિષ્ઠ અધિકારીને ફરિયાદ કરી શકો છો. રસ્તા પર વાહન ચલાવતી વખતે તમારી પાસે ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ અને પીયુસી સર્ટિફિકેટ હોવા જરૂરી છે. વાહનના રજિસ્ટ્રેશન અને ઈન્શ્યોરન્સના પેપર્સ પણ ચાલી શકે જો તમારી પાસે દંડની રકમ નથી તો તમે પછીથી ભરી શકો છો. આ પરિસ્થિતિમાં કોર્ટ ચલાન જારી કરે છે જે એની પહેલા ચૂકવવાની જરૂર છે. ચલાન ભરો નહીં ત્યાં સુધી ટ્રાફિક પોલીસ તમારું ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ તેના કબજામાં રાખે છે.

ચોળાફળી

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્ણિ

તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨

સામગ્રી :

૧ વાટકી ચણાદાળ
અડધી વાટકી અડદ દાળ

મીઠું

તળવા માટે તેલ

ઈ સંચળ, મરચું

રીત :

સૌ પ્રથમ ચણાદાળ અને અડદદાળને

ઘંટીમાં દળી લો. હવે આ લોટમાં મીઠું નાખીને કંછ કણક તૈયાર કરો. થોડીવાર રહેવા દો. પછી તેની કુટી લો. હવે મોટી રોટલી જેવી વણી ચાકુથી લાંબા કટ પાડો. તેલને ગરમ કરો. ગરમ તેલમા તળી લો. હવે એક વાટકીમાં સંચળ અને મરચું પાવડર મિક્સ કરી ગરમ ચોળાફળી પર છાંંડો. તો તૈયાર છે ચોળાફળી. - વર્ષા ભટ્ટ

ચકરી

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્ણિ

તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨

સામગ્રી:

૧ મોટો કપ ચોખાનો લોટ

૨ ચમચી ઘંઉનો લોટ

૧ ચમચી તલ

૧ ચમચી જીરું

૫ વાટકી મલાઈ

મીઠું, સ્વાદ અનુસાર

મસાલા

તેલ તળવા માટે
૧ ચમચી આદું મરચાં ની પેસ્ટ
રીત :
સૌ પ્રથમ એક તાસમાં ચોખાનો લોટ, ઘંઉનો લોટ, મીઠું મલાઈ, તલ જીરું આદું મરચાંની પેસ્ટ દહી નાખી નરમ કણક બાંધો. હવે થોડીવાર રહેવા દો. હવે સંચાને તેલથી ગ્રીસ કરો. તેમાં કણકમાંથી લોટ ઉમેરી ચકરી પાડી ગોળ કરો. હવે એક નોનસ્ટિક કઢાઈમાં તેલ ગરમ કરો. તેમાં ધીમાં તાપે ચકરીને ગુલાબી તળો. તો દિવાળી માટે તૈયાર છે ચકરી.

- વર્ષા ભટ્ટ

ગુજરાતી ફિલ્મ ‘છેલ્લો શો’, ‘ઓસ્કાર’ની મહોતાજ બની...

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨
-રવીન્દ્ર પારેખ

૧૪ ઓક્ટોબરે ધીર મોમાયાનાં જુગાડ પ્રોડક્શનની ફિલ્મ ‘છેલ્લો શો’ ભારતમાં રિલીઝ થઈ. જોઈ. એ પહેલાં એ ટ્રાઈબેક ફિલ્મ ફેસ્ટિવલમાં ૧૦ જૂન, ૨૦૨૧ને રોજ રજૂ થઈ ચૂકી છે. તેને પુરસ્કારો પણ મળ્યા છે. આ ફિલ્મ ૧૯૮૮માં આવેલી ઇંટાલિયન ફિલ્મ ‘સિનેમા પેરાડિસો’થી પ્રેરિત હોવાનું કહેવાય છે. એ જે હોય તે, પણ ‘સરસ’, ‘બેસ્ટ’, કલાસિક’ જેવા ઘણાં પ્રમાણપત્રોથી આ ફિલ્મ મુઠી ઊંચેરી છે. ફિલ્મ ‘ઓસ્કાર’ માટે મોકલાઈ છે એનો સહજ આનંદ દરેક ગુજરાતી અને ભારતીયને હોય જ. ઓસ્કાર મળે તો એ એવોર્ડ વધારે ઊજળો થશે, પણ ધારો કે નથી મળતો તો પણ, ‘છેલ્લો શો’ બધી રીતે ઉત્તમ ફિલ્મ છે. આમ તો ગુજરાતનાં અમરેલી જિલ્લાનાં અતાલા ગામના વતની નલિન પંડ્યા ઉર્ફે પાન નલિનની, ભાવિન રબારી-સમય દ્વારા બતાવાતી, એમનાં બાળપણની અર્ધ આત્મકથનાત્મક ફિલ્મ છે, પણ એમાં ઘણાંનાં બાળપણનો પડઘો દેખાય એમ બને. એક ‘સમય’ હતો, જ્યારે વડીલો નાટક-સિનેમાને નફરતથી જોતા હતા. ફિલ્મમાં કામ કરનાર તો ખરાબ જ હોય, પણ એ જુએ તે પણ ખરાબ જ થઈ જાય એવી માન્યતાનો એ સમય હતો, એટલે જ કદાચ નાયકનું નામ પણ ફિલ્મમાં ‘સમય’ રખાયું છે. એ સમય દર્શાવવા જ ફિલ્મની શરૂઆતમાં પિતા (મિસ્ટર ત્રિવેદી- દીપેન

રાવલ)સામે ચાલીને ચલાલાથી ટ્રેનમાં ‘જય મહાકાળી’ ફિલ્મ કુટુંબને બતાવવા લઈ જાય છે. તે એટલે કે એ ધાર્મિક ફિલ્મ હતી. તે સમયના વડીલોને ધાર્મિક ફિલ્મ જોવાનો બાધ ન હતો, પણ એ સિવાયની ફિલ્મોની તેમને સખત પરેજી હતી, તે ત્યાં સુધી કે છોકરો ‘એવી’ ફિલ્મ જુએ તો બગડી જાય. (ફિલ્મની પટ્ટી મોટી દેખાય એમ પડદા પર પાડવી, અરીસાથી સૂર્યપ્રકાશ પડદા સુધી પહોંચાડવો, ફિલ્મની પટ્ટી પરનાં પાત્રો પડદા પર ઓળખવા, ઘરનાં વડીલોનો ફિલ્મ અંગેનો આકાંક્ષા વેઠવો- આ બધું ઘણાં ઘરોમાં સામાન્ય હતું. આ જ હવામાન મારા ઘરનું પણ હતું. ધાર્મિક ફિલ્મ જોવા મારા બાપા અમને બધાંને લઈ જતાં. એમાં દેવી-દેવતાઓ આવતાં તો માથેથી કાળી ટોપી બે હાથમાં ઝાલીને નમસ્કાર પછા કરતા. એ પછી જો હું એકલો ફિલ્મ જોવા જતો, તો મને ચામડાના પટે પટે મારતા. એક ફિલ્મ જોઈને સુપર ટોકિંગમાંથી નીકળ્યો, એ જ સમયે બાપાએ બસમાંથી પસાર થતાં મને જોઈ લીધો. પછી ઘરે આવીને ફટકારતા એમણે પૂછ્યું, ‘કઈ ફિલ્મ હતી?’ મેં કહ્યું, ‘મેરા કસુર કયા હૈ?’ એ પછી વધારે માર્યો, ત્યારે સતત એક જ સવાલ થતો રહેલો, ‘મેરા કસુર કયા હૈ?’ પણ માર બાઈને પણ ફિલ્મો જોવાનો ચડસ ઓછો ના થયેલો, તે ત્યાં સુધી કે ‘ગુજરાતમિત્ર’માં ‘ફિલ્મલોક’ નામની ફિલ્મોને લગતી કોલમ પાંચ વર્ષ ચલાવેલી.)

ફિલ્મો ડિજિટલ બની, તે પહેલાં તેની કચકડાની રીલ આવતી. ફિલ્મની શરૂઆતમાં

પ્રમાણપત્ર આવતું, જેમાં તેને અપાતાં સર્ટિફિકેટની તારીખ ઉપરાંત રીલની સંખ્યા કેટલી છે, તે જોવાનું પણ આકર્ષણ રહેતું. ‘છેલ્લો શો’ નવેક વર્ષનાં સમયની ‘ફિલ્મ જિજ્ઞાસા’ની કથા છે. આમ તો સમય અને તેનાં મિત્રો સિંહની ટોળીમાંથી કયો ઊભો થશે એની શરતો મારે છે, દીવાસળીના ખોખાં પરનાં ચિત્રો પરથી વાર્તાઓ જોડે છે. આવાં નિર્દોષ બાળપણ વચ્ચે બાપુજીએ પહેલી વખત ‘જય મહાકાળી’ ફિલ્મ કુટુંબને નજીકનાં શહેરમાં લઈ જઈને બતાવી (લેખક-દિગ્દર્શક પાન નલિનનાં બાળપણની પણ એ જ પહેલી ફિલ્મ) ત્યારથી ફિલ્મનું સમયને ભારે બેંચાણ ઉપડ્યું. પાછલી ભીંતનાં નાનકડાં બાકોરામાંથી પ્રકાશનો ધૂળિયો પડો સામેના પડદા પર પડે ને એમાંથી મહાકાળી પ્રગટ થાય તેનું ભયમિશ્રિત કુતૂહલ, સમયને સ્ફૂલમાંથી ભાગીને ફિલ્મ જોવા બેંચી લાવે છે, પણ રોજ તો તેને મફતમાં કોણ ફિલ્મ જોવા દે? એનો પણ એ તોડ કાઢે છે. માએ કરી આપેલો ‘ડબ્બો’ પ્રોજેક્શનિસ્ટ ફઝલ (ભાવેશ શ્રીમાળી)ને આપે છે ને એ ઓંગળાં ચાટીને જમતો રહે છે ને બદલામાં પ્રોજેક્શન રૂમમાંથી સમયને ફિલ્મ જોવા દે છે.

લાલ કપડાથી બંધાયેલો આ ડબ્બો પણ એક પાત્ર છે. એમાં વેંગણનાં, ભીંડાનાં રવૈયાં, દાળ દોશીયાં, રોટલો, રોટલા પર ચમકતું લાલ મરચું, લીલી ડુંગળી વગેરે આવે છે. આનું આનું જ નથી. ઘરમાં બા (રિયા મીના) દ્વારા એ કેવી રીતે વટાય-કૂટાય-ભરાય છે તે પણ બતાવાય છે. પાતરાં

ચોપડાતાં હોય, વેંગણનાં કાળા-જાંબલી રંગમાં હળદરિયો મસાલો ભરાતો હોય, નજીકમાં અનેક ખાનાઓમાં મસાલાઓ ભર્યા પડ્યા હોય-એ બધું પડદા પર પહેલી વાર આવ્યું છે. એ રીતે તો આ એક ‘મસાલા’ ફિલ્મ પણ છે. ફઝલ તેને ફિલ્મનાં અજવાળાં-અંધારાની કમાલ સમજાવતાં કહે છે- ફિલ્મમાં

આજકાલ

■ રવીન્દ્ર પારેખ

બધું ખોટું છે. પ્રેક્ષક અડધો સમય તો થિયેટરમાં અંધારું જ જુએ છે. સમયને અંધારાં અજવાળાંની રમત સમજાવા લાગે છે. તે પ્રકાશ ‘ભણવા’ માંગે છે. પ્રકાશમાં જ વાર્તા બને ને વાર્તામાં જ ફિલ્મ- આટલું તે પામે છે. પડદા પર ફિલ્મ કેવી રીતે સજીવ થાય છે તે જોતાં-જાણતાં સમય માટે ફિલ્મ અનિવાર્ય થઈ પડે છે. વાર્તા કહેવાની રીત એટલે ફિલ્મ. આનું સમજાવતા જઈને દિગ્દર્શક (ફિલ્મમાં ‘દિગ્દર્શક’ લખાયું છે) ‘છેલ્લો શો’ની વાત પણ વિકસાવી લે છે. ‘જોધા અકબર’ની (ગીતોનો) કોરિયોગ્રાફી ઉપરાંત અનેક ફિલ્મી કલાકારોની ફિલ્મ સમય જુએ છે ને પકડાય છે ત્યારે બાપના હાથનો માર પણ ખાય છે. તેણે ફિલ્મ બનાવવી જ નથી, ફિલ્મ ‘બનવું’ છે. તે અને તેના મિત્રો સમજે છે કે પ્રકાશ જ મૂળ સ્રોત છે. બાકોરામાંથી બહાર પડતાં પ્રકાશમાં ધરાતા પંજામાંથી ઊઠતો લાલાશ પડતો રંગ,

વિરાટ ફિલ્મ જ ચાલે છે, એવું નહીં?) ચલાલા રેલવે જંકશનની ચહેલપહેલ ને તે પછીની લીલીછમ શાંતિ ! એકાદ બે ગાડીઓ થોભે એ દરમિયાન સમય પ્લેટફોર્મ પર ચા, વેફર વેચે છે ને ગલ્લામાં પૈસા મૂકતી વખતે એકાદ નોટ સેરવી પણ લે છે. ભણવા માટે ટ્રેનમાં શહેરનાં સ્ટેશને જાય છે ને ત્યાંથી ઊતરી સ્કૂલે પહોંચે તો છે, પણ ભણે છે ફિલ્મ ને તેય પ્રોજેક્શન રૂમમાં. થિયેટર મેનેજર એ બધું પકડી પાડે છે ને ત્યાંથી તેને તગેડી મુકાય છે, પણ કચકડાની પટ્ટીનું બેંચાણ એટલું તીવ્ર છે કે એક બુતિયા આવાસમાં ફિલ્મ કેવી રીતે બતાવી શકાય એની મથામણ ચાલે છે. ફિલ્મની પટ્ટી કેવી ને કેટલી ખસે તો પડદા પર હાલતી ચાલતી દેખાય એ માટેની કસરતો થાય છે. કોઈ સાઈકલની રિંગ શોધી કાઢે છે, કોઈ બોર્ડમાં ચોરસ બનાવી તેમાંથી પ્રકાશ પાડી ચકરડું ફેરવે છે, એ ફેરવવા સીવવાનું જૂનું મશીન કામમાં લેવાય છે ને એમ

બિલકુલ ઘરેલું થિયેટર ઊભું કરાય છે. ફિલ્મ હાલતી તો થાય છે, પણ બોલતી થતી નથી. એ ભાષા આ ટોળી વિવિધ વ્યવિધી ઉપજાવી લે છે. આ દરમિયાન એક શિક્ષક સમયનો ફિલ્મ બનવાનો ઉદ્યમ પારખે છે ને તે કહે છે- ભાગ અને ભણ. ફિલ્મને લગતી માહિતી સમય શોધતો રહે છે. ટ્રેનની બારીઓ બંધ કરીને નાનકડા છિદ્રમાંથી આવતો પ્રકાશ, બાટલીના કાચમાંથી પસાર થતાં ટ્રેનનાં લીલાં દશ્યો ને એની સાથે જ કુદરતી પ્રકાશમાં સરકતી લીલાશ, ટ્રેનના બલ્બ ચોરીને, એમાં પાણી ભરીને એનો ફિલ્મ લેન્સ તરીકે થતો ઉપયોગ...આ બધું જ સમયની શોધને આગળ વધારે છે ને એ સ્થિતિ આવે છે કે ફિલ્મી પ્રોજેક્ટર વગર પણ ફિલ્મની પટ્ટીમાંથી ફિલ્મ બતાવી શકાય ને કરુણતા એ છે કે પ્રોજેક્ટરનો વિકલ્પ ડિજિટલ ફિલ્મોમાં જડતાં પ્રોજેક્ટર, ફિલ્મનાં રીલ્સ, વન સ્કીન થિયેટર... ફાજલ પડવા લાગે છે.

સમય બીજી રીતે પણ પરચો બતાવે છે. રેલવે બ્રોડગેજ થવાની છે ને ચલાલા સ્ટેશન પર હવે ટ્રેનો થોભવાની નથી, પસાર જ થવાની છે. આ સુધરેલા વિકાસમાં મિસ્ટર ત્રિવેદીનો ચાનો સ્ટોલ બંધ થવાની નોબત આવે છે. કમાલ એ છે કે રેલવે વિકસે છે ને કુટુંબો સંકોચાય છે. પ્રોજેક્શનિસ્ટ ફઝલ, ફાજલ પડી જાય છે. ફિલ્મની રીલ્સની આ ટોળકી ચોરીઓ કરતી હતી ને એ ચોરી પકડાઈ જતાં ટોળીએ જેલની હવા ખાવી પડે છે. ફિલ્મની ચોરી બહુ કળાત્મક રીતે પકડાય છે. ચોરીને લવાતું રીલ હાથમાંથી છટકીને ગબડવા લાગે છે ને રીલની ચોરીની તપાસ

કરતાં પોલીસોના પગમાં આવીને પડે છે. રીલની પેટીની પેટીઓ નકામી થઈ જાય છે. પ્રોજેક્ટરોની ધાતુઓ યંત્રોમાં કચકડાઈને ધગધગતો સોનેરી રસ બને છે ને જે તે ધાતુના ચમચા ખણખણવા લાગે છે. એક દશ્ય કચકડાની પટ્ટીઓનું એવું ફિલ્માવાયું છે કે ઊંચેથી જુઓ તો નીચે લાખો કાળા નાગ એકબીજામાં ગૂંથાતાં લાગે. નીચે એટલાં બધાં ગૂંચળાં છે કે એનો છોડે ના જડે. સમયને વૈચારિક રીતે એમાં ઉપરથી નીચે કૂદતો બતાવાયો છે. સમયની તો એ કચકડામાં થતી આત્મહત્યા જ છે. કારણ એ પછી ફિલ્મની પટ્ટીઓ નથી રહેતી. એ પણ મશીનોમાં પ્રોસેસ થઈને, ચમકતાં રંગોની, જુદાં જુદાં માપની, જુદાં જુદાં ખોખાંઓમાં ગોઠવાયેલી બંગડીઓ થઈ ઊઠે છે. એમાં કોઈ બચ્ચન છે, કોઈ સલમાન છે, કોઈ શાહરુખ છે, કોઈ રજનીકાંત છે... આખું ફિલ્મી કચકડું બંગડીઓમાં વર્તુળાઈ ગયું !

વિકાસ જૂનાનો થતો નથી, જૂનું કચડાય છે, તૂટે છે ને નવું સર્જાય છે. પણ બધું નવું સર્જવાને લાયક નથી, એમ જ બધું જૂનું બદલાવાને લાયક પણ નથી. છતાં બધું બદલાઈને જ રહે છે. સમય પણ નીકળે છે વડોદરા જવા. જે પિતાને સમયના ફિલ્મી અભરમા માન્ય ન હતા, એ પિતાને પ્રતીતિ થઈ જાય છે કે ફિલ્મ સમયનો જીવ છે ને એ સામેથી તેને ગમતું કરવાની અનુકૂળતા કરી આપે છે. છેલ્લું દશ્ય છે, સમયની વિદાયનું. બહુ સૂચક એ આ દશ્ય. ગાડી હાલુ થઈ ગઈ છે, માબાપ, બહેન, સ્ટેશને મૂકવાં આવ્યાં છે. ગાડી નીકળે છે ને છેલ્લો ડબ્બો હાથમાં આવે છે. ગામ છૂટતું જાય

છે. ગામ જ નથી છૂટતું, ગામઠી બાળપણ પણ છૂટે છે, એ ફિલ્મી ટોળી છૂટે છે જે ફિલ્મને લીધે હતી, પણ ‘ફિલ્મી’ ન હતી, ફઝલ પણ સ્ટેશને નોકરીએ લાગ્યો છે, એ પણ વિદાય આપવા આવ્યો છે, પ્રકૃતિ છૂટે છે ને ફિલ્મ પૂરી થાય છે. પછી એકદમ ફિલ્મી પટ્ટી ગૂંચવાઈ ગઈ હોય તેમ અજવાળું થઈ જાય છે ને જાણે સેલ્યુલોઈડ પટ્ટી હવે ન સંધાવાની હોય તેમ ફિલ્મ પૂરી થાય છે. હવે ફિલ્મની પટ્ટીઓ નહીં હોય એ રીતે પણ એ ‘છેલ્લો શો’ બની રહે છે...

દિગ્દર્શન, સંગીત, અભિનય વગેરે એટલું બધું સંયત છે કે કશું કોઈ પર હાવિ થતું નથી. ફિલ્મ બનાવવાની કે બતાવવાની કોઈ આંજ નાખતી સભાનતા ફિલ્મમાં નથી. ઘણું બધું એવું છે જે આ ફિલ્મમાં વિષય અને રજૂઆતની રીતે પહેલીવાર આવ્યું છે. એ આ ફિલ્મને વિશિષ્ટ બનાવે છે. ફિલ્મ એટલી સહજ રીતે આગળ વધે છે કે તેની સાધારણ ગતિ જ તેને અસાધારણ બનાવે છે. પાત્રોને અને પ્રેક્ષકોને રડવું પણ એવી રીતે આવે છે કે જાણે આવ્યું જ ન હોય. ફિલ્મમાં એક સીટી બાળ પાત્ર બધાંની વચમાં બેઠું છે. કલોઝ અપમાં એનો ચહેરો છે. આંખથી રેલો ઊતરીને અટકી ગયો છે ને એને એની પરવા જ નથી. એને લૂંછવાનો ખ્યાલ પણ નથી એની પાસે. આવી નિર્દોષ ને સાહજિક ફિલ્મ છે, ‘છેલ્લો શો’.

કમસે કમ આ ફિલ્મનો કોઈ શો ‘છેલ્લો શો’ ન બની રહે એટલી ચિંતા તો પ્રેક્ષકોએ કરવાની રહે જ છે...

વિદેશમાં રહેવું ગુલામી કહેવાય કે ખુમારી?

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨

આજનાં સમયમાં લોકોને જાણે વિદેશ જવાનો નશો ચઢ્યો છે. બધાં વિદેશ જવા વાળાના મોઢે એક જ વાત હોય છે, “ભારતમાં કંઈ રાખ્યું નથી.” જ્યાં સુધી વિદેશમાં જવા લાયક ઉંમર નહોતી ત્યાં સુધી લોકોએ ભારતમાં શિક્ષણ લીધું. કોઈએ એ પરીક્ષાઓ આપતી વખતે છ ગ્રેડ મેળવ્યો, કોઈએ એ ગ્રેડ અને કોઈએ ઢૂ ગ્રેડ! પણ ભણવાનું બધાં માટે સરખું હોવાં છતાં લોકોની વિચાર સરણી બદલાઈ ગઈ!

અમુક લોકો અહીંયાથી વિદેશ જવા માટે તનતોડ મહેનત કરશે અને જશે પણ, અને ત્યાં જઈને સેટેલ થઈ જાય એટલે ઓગસ્ટ મહિનામાં તથા જાન્યુઆરી મહિનામાં “મેરા ભારત મહાન”, “હિં હિં હકકેહલ” જેવાં નારા સાથે સોશિયલ મીડિયાના ડિસ્કલે પર ભારતીય નિરંગો લહેરાવશે! એવા ધોબીના કુતરા બનશે કે જે ન કહેવાય ઘરનાં કે ન કહેવાય ઘાટનાં! નાગરિકતા તથા દિમાગમાં જગ્યા વિદેશની અને દિલમાં પ્રેમ સ્વદેશ માટે છલકાવે!

વિદેશમાં નોકરી કરીને બે પૈસા વધુ કમાવી લીધાં એના ધમંડમાં તો પોતાનાં જ આસપાસનાં લોકોને શેખી મારશે! એ નથી જોતા કે સ્વદેશમાં કામ કરે તો નાનાં ન થઈ જવાય! અંજોજો "ઈસ્ટ ઇન્ડિયા કંપની" બનાવીને ભારતનાં લોકો પાસે ગુલામી કરાવીને ગયાં! અને આજનાં સમયમાં લોકો સામે ચાલીને ગુલામી કરવા જાય છે. શું આ પગ પર કુહાડો મારવા જેવી વાત નથી?

એક ભારતનાં નાગરિક "બોધિ ધર્મી" હતાં કે જેને પ્રાચીન સ્વસુરક્ષા માટેની અમુક જ કળાઓ ચીનમાં શિખવી હતી. એમ કહી શકાય કે ૧૦૦% માંથી માત્ર ૩૦% જ શીખવ્યું હતું. તેમ છતાંય ચીનમાં શીખવેલા માર્શલ આર્ટ્સ દુનિયાભરમાં પ્રખ્યાત છે. તો આપણે સમજવાની જરૂર છે કે ભારતમાં એવી કેટલી સ્વસુરક્ષા માટે વિવિધ કળાઓ હશે? ભારતમાં જયારે રાજા મહારાજાઓનું રાજ ચાલતું હતું ત્યારે લોકો ઘરે ઘરે આયુર્વેદનો સહારો લેતાં હતાં. ભારતનાં ઇતિહાસમાં પણ ઘણાં એવાં ઋષિ મુનિઓ છે જેમને વિવિધ પ્રકારની ચિકિત્સાનું સર્જન કર્યું હતું જેમાં શરીરનાં વિવિધ અંગોનાં ઓપરેશન

કરવામાં આવતાં હતાં. "સર્જરી" શબ્દપ્રયોગ ભલે વિદેશીઓનો હોય, તેની ચિકિત્સા પધ્ધતિ ભારત દેશની જ છે. આવી તો ઘણી બધી બાબતો છે જે ભારત દેશને દુનિયાથી અલગ તારવી આપવામાં મોખરે છે છતાંય તેનું મહત્વ લોકો સમજ નથી શકતા!

તેમ છતાં લોકો વિદેશમાં રહેવાને ખુમારી બતાવે છે અને સ્વદેશમાં રહેવાની શરમ! કળા કારીગરીને વેચીને કમાણી કરવી એ પણ એક કળા છે જેને લોકો "વ્યાપાર" કહે છે. પરંતુ સામે ચાલીને પોતાની કળા નેવે મૂકીને નાના મોટા કામ કરીને ગુલામી કરવી; શું એ બેવકૂફી નથી? ભારતીય કળાઓને વિદેશમાં ગુલામી કરાવીને ભૂલાવી દેવામાં આવે છે! કેમ કે ત્યાં જનારો કોઈ પણ વ્યક્તિ પોતાની કારકિર્દી બનાવવા સિવાય અન્ય કોઈ વસ્તુ પર ધ્યાન નથી આપી શકતો. ત્યાં અહીંના લોકોનાં મગજનો પગાર આપીને ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

મે ઘણાં બધાં લેખમાં અને સમાચારમાં જોયું છે કે દ્રશ્યજી અને ગૂગલ માં ૬૦-૭૦% નોકરી કરવાવાળા લોકો ભારતીઓ જ છે. સાઈબર દીમને દેશ- વિદેશમાં તાલીમ આપનારથી લઈને ત્યાંના સોફ્ટવેર કંપની ચલાવવાવાળા પણ ભારતીઓ જ છે! વિદેશમાં રસોડાપ્રથા ચાલુ કરવાવાળા ભારતીઓનો પરીવાર અને અહીંયાના વિદ્યાર્થીઓનો જ કાળો રહ્યો છે.

વિદેશમાં જવા માટે લોકો તલપાપડ બની રહ્યાં છે; શુ તેની પાછળ આપણો દેશ જવાબદાર છે? ભારતમાંથી વસ્તુઓ નિકાસ થઈને જતી હતી તેના બદલે અહીંની કળા, અને કારીગરો બેકારીના બોજ હેઠળ ફસાઈ ન રહે તેની માટે વિદેશ જવા ભાગદોડ કરે છે? એવું તો શું કારણ છે કે લાયક લોકોને કંપનીમાં જગ્યા નથી મળતી? કંપનીવાળા લોકો અરજી મુકનારની માહિતી જોઈને પણ જવાબ નથી આપતાં! ભારતમાં વધતી જતી બેકારી અને મોંઘવરીના પાછળ ક્યાંક આપણો જ હાથ છે? એટલે જ વિદેશમાં જવા માટે લોકો ઉમટ્યાં છે?

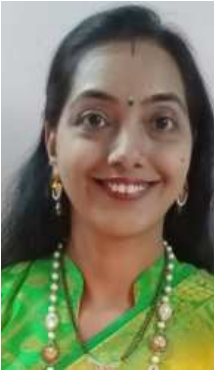
સવાલો ઘણાં બધાં છે, જેનાં જવાબ શોધવાની જરૂર છે અને તેને જીવનમાં જેટલું જલ્દી સમજાય તેટલું જલ્દી અમલમાં મૂકવાની જરૂર છે.

- પૂજા અનિલકુમાર પટેલ (ચીકી), અમદાવાદ

જિંદગી હર કદમ એક બચી જંગ હૈ

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨

આનંદ શિખરની ટોચ પર પહોંચવા માટે આપણી આસપાસ નાના-નાના પ્રસંગો મોજૂદ છે જ! એ જોઈ શકવા માટે આપણે આપણે નવા લેન્સથી દુનિયાનાં દર્શન કરતાં શીખવું પડશે. આપણી આદમીયતને નિખારવી પડશે. મનુષ્ય અવતાર માટે જિંદગી એ મહામૂલી મૂડી સમાન છે. કહેવાય છે ને કે જિંદગી હર કદમ એક નચી જંગ હૈ. જિંદગી જીવવા માટે જ જીવાય નહીં પરંતુ મળેલ જિંદગીને યાદગાર પળોથી જીવવાની અલગારી મોજથી

જ રહી. પોતાની જાત સાથે સાચું ટયુનિંગ કેળવવાથી જિંદગીની દરેક પળમાં આપણે જીત મેળવી શકશું.

જીવીએ એ જ ઉત્તમ ગણાય છે. આપણે મનુષ્ય અવતારને તો આ પૃથ્વી પર કુદરતનાં એક ખૂબસૂરત સર્જનની આસપાસ ગણી ન શકાય એટલી સુંદરતાનું અસ્તિત્વ છે. ખરેખર નસીબદાર છીએ. પક્ષીઓના કલ્પરવનું સંગીત, ઝરણાંનાં વહેણનું સંગીત વગેરે, વગેરે. આપણી કુદરતમાં લય છે. માધુર્ય છે.

જિંદગીનું બારણું ખટખટાવતી દરેક ઉપલબ્ધિને સ્મિત પહેરીને પોખંડી પોતાની જાત સાથે સાચું ટયુનિંગ કેળવવાથી જિંદગીની દરેક પળમાં આપણે જીત મેળવી શકશું.

જિંદગીમાં મનુષ્યની અમુક ઉંમર પછી અમુક લાગણીઓ શાશ્વત છે. જો કે લાગણીઓ ક્યારેય મરતી નથી. જીવનમાં મનુષ્ય સાથે કેટલાક સંબંધો સ્થિર થઈ જાય છે. કેટલાક સંબંધો મૃત્યુપર્યંત હાથ ઝાલીને જાણે એમનાં અસ્તિત્વની સાબિતી આપતાં રહે છે.

જીવનને માણવા અલગારી બનવું પડે. દરેક નાનું કાર્ય મણનો આનંદ સોંપી જાય છે. કુદરતના ખોળે આળોટવું જોઈએ. જિંદગીના પ્રેમમાં પડી જશો ! બાકી નિરસતાભર્યું જીવન નકામું છે. તેથી ઈશ્વરે કહ્યું હશે, જા મનુષ્ય, જી લે અપની જિંદગી!

- આરતી પરિતોષ જોષી, ભુજ-કરછ

દિવાળી

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨

આસો માસની અમાસ આવી દિવાળીની તહેવાર લાવી અંતર મનને ઉજાગર કરવા દીવડાઓ સાથે લઈ આવી જીવનમાં રંગોળી કરવા નિતનવા રંગો પણ લાવી ફટાકડા સંગાથે લાવી જીનને સ્વાદિષ્ટ બનાવવા જાત જાતના ફટાકડા લાવી દુઃખ બધા દૂર કરીને પુશીઓનું સરનામું લાવી રાગ દ્રેષ નફરત ભૂલી દિવાળી ઉજવીએ લાગણીઓના દીપ પ્રગટાવી....

Happy Diwali.

-તૃપ્તિ વી પંડ્યા " કિષ્ના ", ભાવનગર.

ફટાકડા પ્રતિબંધ વિરુદ્ધ અરજી સુપ્રીમ કોર્ટે ફગાવી

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨

દિવાળીનો તહેવાર નજીક છે. આવી સ્થિતિમાં રાજધાની દિલ્હીમાં ફટાકડા પરના સંપૂર્ણ પ્રતિબંધને પડકારતી અરજી સુપ્રીમ કોર્ટમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી. દિવાળીનો તહેવાર નજીક છે. આવી સ્થિતિમાં રાજધાની દિલ્હીમાં ફટાકડા પરના સંપૂર્ણ પ્રતિબંધને પડકારતી અરજી સુપ્રીમ કોર્ટમાં દાખલ કરવામાં આવી હતી. આ અરજી પર તાત્કાલિક સુનાવણીની માંગ પણ કરવામાં આવી હતી, જેને ગુરુવારે સુપ્રીમ કોર્ટે ફગાવી દીધી હતી. આ માંગને ફગાવીને સુપ્રીમ કોર્ટે મોટી ટિપ્પણી કરી છે. કોર્ટે કહ્યું કે ‘લોકોને સ્વચ્છ અને ખુલ્લી હવામાં શ્વાસ લેવા દો અને તેમના પૈસાથી મીઠાઈઓ ખરીદવા દો

નોંધનીય છે કે દિલ્હીમાં ફટાકડાના વેચાણ અને ખરીદી

અને ફટાકડાના ઉપયોગ પર પ્રતિબંધ છે. જો તેનું ઉલ્લંઘન કરતા પકડાય તો ૨૦૦ રૂપિયાનો દંડ અને ૬ મહિનાની જેલની જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. નોંધનીય છે કે, સુપ્રીમ કોર્ટે દ્વારા માંગને ફગાવવામાં આવે તે પહેલા, ગુરુવારે જ, દિલ્હી હાઈકોર્ટે પણ આ સંબંધિત એક અરજી પર સુનાવણી કરવાનો ઈનકાર કરી દીધો હતો. દિલ્હી પ્રદૂષણ નિયંત્રણ સમિતિ દ્વારા

આપવામાં આવેલા નિર્ણયને દિલ્હી હાઈકોર્ટમાં દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીમાં પડકારવામાં આવ્યો હતો. આ અરજી પર સુનાવણી કરવાનો ઈન્કાર કરતા દિલ્હી હાઈકોર્ટે કહ્યું કે આ મુદ્દો હજુ પણ સુપ્રીમ કોર્ટમાં સબ-જયુડિસ છે, તેથી તેની સુનાવણી થઈ શકે નહીં. વિરુદ્ધ દાખલ કરવામાં આવેલી અરજીમાં ફટાકડાના વેપારીઓએ કહ્યું હતું કે દ્વારા

૧૪ સપ્ટેમ્બરે લાદવામાં આવેલો પ્રતિબંધ ગેરકાયદેસર અને મનસ્વી છે. ડીપીસીસીના નિર્ણયથી તેમની આજીવિકા પર અસર પડી રહી છે. આ વેપારીઓએ માંગણી કરી હતી કે હાઈકોર્ટે તેમને ગ

દિવાળી

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨
"મમ્મી, આ શું?"
"આ એન્ટિક રોબોટ
જેવું લાગે છે, જોને વચ્ચે આ
પાઈપ છે, એમાં આખી
સિસ્ટમ રાખતા હશે."
ચીંકી પિકીની વાતો
સાંભળી લોપા ખડખડાટ
હસતાં બોલી, "અરે, આ
કોઈ રોબોટ નથી, આ બમ્બો
છે, બમ્બો. હા, પણ કામ
રોબોટથી ઓછું નહીં. એમાં
અમે નહાવાનું પાણી ગરમ
કરતાં. વેકેશનમાં તો આ
ઘરે કેટલાંય ભેગાં
થતાં, બધાંને એ ગરમ પાણી
કરી આપે."
"યુ મીન બિગ
ગીઝર."

"હા, પણ એ
ગીઝરની જેમ બગડે પણ
નહીં."
બમ્બામાં પાણી કેવી
રીતે ગરમ થાય એ લોપાએ
બન્ને દીકરીઓને સમજાવ્યું.
બન્નેને મજા પડી ને
એમાં ગરમ થયેલા પાણીથી
જ નહાવાની જીદ પકડી.
લોપાએ શકુબાઈને એ માંજી

એમાં પાણી ગરમ કરવાનું
કહ્યું.
ચીંકી પિકી કુતુહલથી
બધું જોતાં રહ્યાં ને શકુબાઈએ
તો ગ્રાંબાના બમ્બાને
આંબલીથી ચમકાવ્યો ને
રામજીકાકાએ કોલસા છાણાં
ભરી સળગાવ્યો. ચમકતો
બમ્બો તાજગી અનુભવતો
હસતો હસતો એનું કામ કરવા
લાગ્યો. ને બન્ને બહેનો એજ
પાણીથી હરખભેર નાહી.

લોપા દિવાળી
વેકેશનમાં બન્ને નાની
દીકરીઓને લઈ એનાં
પિયરના ઘરે આવી હતી. આમ
તો શિમલા જવાનો પ્લાન
હતો. પણ એને થયું બેએક
વર્ષથી બંધ પડેલું ઘર ખોલું ને
દીકરીઓને પણ અહીંની
દિવાળીથી પરિચિત કરાઈ.
એણે નમનને વાત કરી. એનો
પતિ નમન લોપાના નિર્ણયને
હંમેશ સમ્મિત સ્વીકારતો.
હસીને કહ્યું, "ઓહો, સરસ
વિચાર છે, સાસરે જ જવાનું
છેને! ચાલો મારો તો ફરવાનો
ખર્ચો બચી જવાનો. તમે
જાવ, હું બિઝનેસનું કામ
પતાવી બે દિવસ પછી આવું
છું."

લોપાના પપ્પા
ગુજરી ગયા પછી પણ મમ્મી
એકલાં જ અહીં રહેતાં, લોપા,
લોપાની બહેન મુદ્રા અને
ભાઈ શ્રેણિકે પણ મમ્મીને
આગ્રહ કર્યો હતો. પણ એમને
અહીં જ ફાવતું. બે વર્ષ પહેલા
શ્રેણિક પરિવાર સાથે આવ્યો
હતો ત્યારે જીદ કરીને એ

મમ્મીને વિદેશ લઈ ગયો.
મમ્મીને ત્યાં રહીને પણ ઘરની
ફિકર ખાસ તો દિવાળીમાં
આંગણું સુનું ન રહે, રંગોળી
દીવા થવા જ જોઈએ એવો
આગ્રહ. જોકે લોપા મુદ્રા બન્ને
બહેનો બાળકોની સ્કૂલ, નોકરી
વિગેરેની વ્યસ્તતાને કારણે
જઈ શકી નહીં. પણ શકુબાઈને
રામજીકાકા સફાઈ વિગેરે કરી
જતાં.

ઘર તો સાફ
હતું. પણ બપોરે નવરી પડેલી
લોપાએ કબાટ ગોઠવવા કાઢ્યું
ને ફરી ચીંકી પિકી વીંટળાય

સાચવી હતી. અને દરેકની ઉપર
કોણે ક્યા સમયે આનો ઉપયોગ
કર્યો હતો એ લખાણ પણ હતું.
લોપાને દાંત આવ્યા ત્યારે
વપરાયેલી લાકડાની જાંબુડી ને
મુદ્રાએ પાંચમી વર્ષગાંઠે
દુકાનમાંથી જાતે પસંદ કરેલી
ઢીંગલી પણ હતી. આવું તો કંઈ
કેટલુંય. ને જુના આલ્મબો,
એમાંય કોણ, ઉમર, સ્થળ, કે
સળપણ. અરે બ્લેક એન્ડ વ્હાઈટ
ફોટામાં પહેરાયેલ સાડી કે
અમ્મરનો રંગ, ક્યારે, કોના લગન
વખતે ખરીદાયો હતો એ બધી જ
માહિતી.

આ દિવાળીએ કોઈનો દિ પણ ઉજાળીએ..

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨
અંતરને અજવાળી ઉજવીએ આ વર્ષે
દિવાળી..
આસો માસની અમાસે દિલમાં પ્રથમ
પ્રકટાવી દીપ ઊજવજો દિવાળી. દિવાળી એટલે
પ્રકાશનું પર્વ..અંતરના ઉજાસને અજવાળીને
સાચી દિવાળીની ઉજવણી કરજો. 'દીપાવલી'માં
બે શબ્દો 'દીપ' અને 'અવલી' છે, જેનો શાબ્દિક
અર્થ થાય છે - દીવાઓની પંક્તિ. વાસ્તવમાં,
દિવાળીમાં, દીવાઓને શણગારવામાં આવે છે
અને હરોળમાં પ્રગટાવવામાં આવે છે.
દિવાળીની રાત મોટી છે. અને આપણે અસંખ્ય
દીવા પ્રગટાવીને રાત્રિના અંધકાર અને
ભયાનકતાને દૂર કરીએ છીએ. આ રીતે
દીપાવલીનું ધ્યેય અંધકારમાંથી પ્રકાશ તરફ
જવાનું છે. એટલે જ કહેવાયું છે - તમસો મા
જયોતિર્ગમય.

વાત યાદ આવે છે એક દિવાળી બા ની જે
ક્યાંક જોયાનું સ્મરણ છે.
દિવાળીબા નવસારીમાં રહે. સાંઠ વર્ષની
ઉંમર. એમના પતિ નાની ઉંમરમાં જ અવસાન
પામ્યા હતા. એમનો એક નો એક દીકરો દીપ
એમની સાથે રહેતો હતો. દિવાળીબા આમ ખાસું
કઠીક ભણેલા નહોતા. પણ જીવન નિર્વાહ
ચલાવવા માટે એમના
ઘરના જ ઓટલાને એમણે
દુકાન બનાવી દીધેલી.
નાની મોટી કટલરી નો
સામાન લઈ આવી વેચતા
હતા. અને આમ ટૂંકી
આવકમાં એમના દીપ ને
ભણાવી ગણાવી સ્નાતક
સુધી ભણાવ્યો. અને એને
સુરતમાં એક સ્કૂલમાં
કારકુનની નોકરી મળી ને
એની સાથે જ ભણતી
છોકરી છાયા સાથે મેળ
બેસતા લગન પણ કરી
લીધાને એ છાયાના ઘરના
એપાર્ટમેન્ટમાં જ ફ્લેટ ભાડે લઈ દિવાળી બા થી
અલગ રહેવા લાગ્યો.

દિવાળી બા એ હસતા મુખે એની પસંદની
નોકરી ને છોકરી સ્વીકારી લીધા. ને પોતે એકલા
જ એમની નાનકડી દુકાન ચલાવવા લાગ્યા. ધીમે
ધીમે મોલ કલ્ચર શહેરમાંથી નાના નગરમાં પણ
પ્રવેશવા માંડ્યું હતું. ઓન લાઈન કલ્ચર વિકસવા
લાગ્યું હતું. જેની સીધી અસર દિવાળી બા જેવા
ને થવા લાગી. હવે દિવાળીબા એ સીઝનલ વસ્તુ
વેચવાનું શરુ કર્યું હતું. હોળીમાં પિચકારી, તો
જન્માષ્ટમીમાં કૃષ્ણના વાઘા, ઉતરાણમાં પતંગ

દોરી, બળેવમાં રાખડી, નવરાત્રીમાં દારિયા તો
દિવાળીમાં દીવડા વેચીને ગુજરાન ચલાવતા હતા.
પોતે પાછા પરગજુ પણ એટલા જ. એકવાર
એમની દુકાને એક ફુગ્ગાવાળો આવ્યો ને કરગરવા
લાગ્યો કે “ બા , મારા ફુગ્ગા ખરીદો ઘરે નાના
બાળકો દૂધ બિસ્કીટ ની રાહ જુએ છે તમે ફુગ્ગા
ખરીદશો તો મારા છોકરા દૂધ પામશે ” દિવાળીબા
એ કહ્યું , “ ભાઈ તારી બધી વાત સાચી પણ મારે તો
હવે દીકરો જ નથી.. એ તો” ફુગ્ગાવાળા એ
નિરાશથી બા ની સામે જોયું અને આંસુ છુપાવતા
એટલું જ બોલ્યા, “એટલે મારે કોઈ છોકરા જ નથી”.

પછી તરત જ તે બોલ્યો , “ બા, ભલે તમારે કોઈ
છોકરા નથી પણ મારે તો છે ને,,,!!!!!! ચાલો રામ
રામ ભગવાન તમારું ભવું કરશે.” આ વખતે આંસુ
છુપાવવાનો વારો ફુગ્ગાવાળાનો હતો. અને એ જવા
જાય છે ત્યાંજ દિવાળીબા બુમ પાડે છે , “ થોભ..
તારી પાસેના બધા જ ફુગ્ગા મને આપી દે..અને મારા
તરફથી વધારામાં છોકરાને આ બિસ્કીટ પણ આપજે.
જવ ના બાળીશ..જા ભગવાન તારું ભવું કરે...”.

એમ કહી પૈસા આપી વિદાય
કર્યો .
અને જોતજોતામાં દિવાળી
આવી ગઈ. દિવાળીબા ખાસ
સુરત જઈ કુંભાર વાડેથી કોડિયા
ખરીદી લાવ્યા. ને વેચવા મુક્યા.
પણ ઓન લાઈન ખરીદી અને
શોપિંગ મોલ ની ઘેલછા એ
એમના જીવન નિર્વાહ પર અસર
પાડી . દિવાળી નજીક આવતી
ગઈ પણ એમના કોડિયા
ખરીદવા કોઈ ગ્રાહક આવતો
નહોતો. રોજ આશાભરી નજરે
જોતા કે આજે તો કોઈ ઘરાક
આવશે. અને એક દિવસ એક

નાનો છોકરો અને એની મા ત્યાંથી પસાર થતા હતા
ને દિવાળી બા એ “ફુગ્ગાવાળી” નજર થી એમની
સામે જોયું કે ચાલો આજે તો બોણી થશે. મા એ
કોડિયાનો ભાવ પૂછ્યો ને ભાવ સાંભળી બોલી , ”
આટલા મોંઘા “મોલ” ના કોડિયા ? આના કરતા
સસ્તા ભાવે શોપિંગ “મોલ” માં મળશે ચાલ રાજુ..”
દિવાળી બા એ કહ્યું “બેન, શોપિંગ “મોલ” તો બહુ
મળશે..સેલ ના ઢગલા બંધ “હોલ” પણ બહુ
મળશે.. પણ ત્યાં ખરીદવાનો અહીં ના જેવો
“માહોલ” નહી મળશે . જાવ તમતમારે...”

પણ રાજુએ જીદ કરી કે ના મમ્મી કોડિયા

અહીંથી જ આ બા પાસે જ લઈએ..” પણ મા નહી
જ માની અને એ આગળ નીકળી ગઈ. રાજુ એ
પાછળ જોયું તો દિવાળી બા ઉદાસીના ભાવ સુકા
હાસ્યથી છુપાવતા હતા. જેવો રાજુ ઘરે ગયો એટલે
તરત જ દોડીને તે એના રૂમ માં ગયો ને એની પિગી
બેંક માંથી થોડા પૈસા લઈ સાઈકલ પર પાછો દિવાળી
બા પાસે આવ્યો ને કહ્યું , “ બા , કોડિયા આપો “
અને દિવાળી બા એ એને કોડિયા આપ્યા . કે તરત
બોલ્યો , દિવાળી બા , થોભો, આ કોડિયા સાથે
એક ફોટો પડાવો .” અને એણે મોબાઈલ કાઢી બા
નો કોડિયા સાથેનો ફોટો પાડવા જતો હતો ને બા એ
કહ્યું , “ એક મિનિટ દીકરા “ એમ કહી પાલવ થી
અંધો ચહેરો ઢાંકી લીધો એ નહોતા ઈચ્છતા કે લોકો
દીવા નહી વેચાયાનું દુખ જુએ. અને રાજુ તરત જ
સાઈકલ મારી મૂકી ને એ ગયો સાઈબર કાફેમાં
અને એના મોબાઈલ માંથી દિવાળીબા નો ફોટો
પ્રિન્ટ પોસ્ટર સાઈઝમાં કરાવ્યો નીચે લખ્યું...”
ચાલો, દિવાળીબા ની દિવાળી સુધારીએ..કોડિયા
એમને ત્યાંથી ખરીદી ને એમના જીવનમાં ઉજાસ
પાયરીએ..દિવાળી બા ની દિવાળી સાર્થક કરીએ..”
અને આ પોસ્ટરની પ્રિન્ટ કઢાવી બસ સ્ટેન્ડ , રેલ્વે
સ્ટેશન , બજાર . નવા નવા શોપિંગ મોલના દરવાજા
પર..શાળા કોલેજના દરવાજા પર ચીપકાવી આવ્યો
ને ઘરે આવી સુઈ ગયો. રાજુના આ “પરાક્રમ” થી
દિવાળી બા અજાણ હતા.

બીજે દિવસે શાળામાં દિવાળી વેકેશન શરુ
થવાનું હતું. અને રાતે આંઠ વાગે એણે સાઈકલ
કાઢી સાથે બચેલા પોસ્ટર પણ લીધા ને દિવાળી બા
ની દુકાને પહોંચ્યો. તો બા પૈસા ગણવામાં મશગુલ
હતા. અને એકપણ કોડિયું નજરે નહોતું પડતું. એણે
જઈ કહ્યું "દિવાળીબા , કોડિયા આપો . “ બા એ
એની તરફ જોયા વગર કહ્યું , ” કોડિયા બધાજ
વેચાઈ ગયા છે. કાલે આવજે નવો માલ કાલે આવશે
“ આટલું કહેતા જ એમના મુખ પર શત શત દીપનું
તેજ ઝળકી ઉઠ્યું..રાજુ એ કહ્યું, ” સારું બા કાલે
આવીશ “ આટલું કહી સાઈકલ બમણા વેગથી
ભગાવી દીધી..જતા જતા એટલું જ બોલ્યો , “
દિવાળી બા , હેપી દિવાળી..” . દિવાળી બા એ
ઊંચું જોયું તો રાજુ ને તેમણે જોયો અને હજુ બુમ
પાડે એ પહેલા તો એ વિલીન થઈ ગયો. પણ
ઉતાવળમાં રાજુથી એક પોસ્ટર પડી ગયું હતું. જેના
પર દિવાળી બા ની નજર પડી એમણે ઉઠાવ્યું ને એ
પોસ્ટર જોઈ એમની આંખો પહોળી થઈ ગઈ.
પોતાના ફોટા સાથે નો મેસેજ વાંચી ને હર્ષથી એમની
આંખો ઉભરાઈ ગઈ. અને રેડીઓ પર મંત્ર ગુંજી
ઉઠ્યો "તમસો મા જયોતિર્ગમય" એમણે રાજુમાં
પોતાનો “દીપ” ઝળહળતો જોયો...મનોમન બોલ્યા
"હેપી દિવાળી"

સુરત મિત્ર ના તમામ પાઠક ગણ ને દીપાવલી
અને નવ વર્ષની સ્નેહ કામનાઓ..

અસ્તુ,

-દિલીપ વી ઘાસવાળા

નિખિલ તો ના જ તૈયાર થાય.

"અરે ચીંકી પિકીને તો
અહીં બહુ જ મજા પડે છે
આપણી બધી જૂની ચીજ
વસ્તુઓ જોઈને!"તું ય હોત
તો.."

"જો, મને કોઈ રસ
નથી, આ બધું..ને ખબર છે
સ્વીટી, સોનુને ય આ નાજ
ગમે. અરે સ્કૂલના ફેન્ડસને
એઓ શું કહે? ગામ ફરવા
ગયેલા...! ને આપણે
ઈન્સ્ટા.એકબી પર શેના
ફોટા.વિડીઓ શેર કરવા?
ગામના? અમારું વતન.
અમારું પિયર..બ્લા બ્લા..

ને કીટી પાર્ટીમાં ય
આપણાં નામ પર હસાહસ
થાપ! નારે બાબા, સમય સાથે
જીવવું પડે તું ય આ રીતે કર"
"ઓકે મુદ્રા તું સરસ
રીતે ફરી આવ.પણ સમય મળે
ત્યારે એકવાર મમ્મીનો કબાટ
જોઈ જજે."

" હા, આપણાં મમ્મી
તો ગ્રેટ જ છે. હું તો એને જ
અહીં બોલાવી લઈશ. બાકી
એ ઘરે તો ના બાબા ના. ને
શકુબાઈ ને રામજીકાકા તો છે
ક્લીન કર્યા કરશે.હવે આ મોહ

છોડ ને હજુ ય સમય છે, એ
દિવાળીના કોડિયાં ને રંગોળીની
લમણાંઝીક મૂક. વળી
આજુબાજુના સત્તર લોકો
મળવા આવશે.મોટાને પગે
પડવાનું ને નાસ્તા ચા,ઠંડુંની
મગજમારી.વળી તું તો મમ્મીનું
જ નાનું રૂપ. ચીવટભેર
બનાવશે મઠીયા, ચોળાફળી,
ઘૂઘરા ને ઘારી, સજાવશે
ઘર, આંગણ ને બધાંને.

છોડ, નીકળી જાને
નમનજીજી સાથે ક્યાંક શહેરની
નજીક ય ફરી આવ."

"અરે પણ..."

"જવા દે લોપા, મને
ખબર છે, આટલા લેક્ચર પછી
પણ પથ્થર પર પાણી, તું નહીં
સુધરે."મુદ્રાએ ફોન મૂકી દીધો.
લોપાની આંખોમાં
ઝળઝળિયાં આવી ગયાં. મન
ઉદાસ થઈ ગયું. મમ્મીને ફોન
કરવાનું મન થયું.પણ થયું આવી
વાતો નથી કરવી.બધું મૂકી
થોડીવાર સુઈ ગઈ.

થોડીવાર પછી
બાજુવાળા સંજયની દીકરી
આવી "લોપાફોઈ, આ
રંગોળીની ડિઝાઈન જુઓ,
આપણે દિવાળીની રાતે નવા
વર્ષ માટે પુરીશું.ને સાથિયાસ્પર્ધા

પણ રાખી છે એમાં તમારે
નિર્ણાયક બનવાનું છે, તમે
ખૂબ સરસ રંગોળી પૂરતાં
એમ મારા દાદીએ કહ્યું."

"અરે, એ વર્ષો
પહેલાં, હવે તો એ બધું છૂટી
ગયું.મને નહીં ફાવે."

" કેમ નહીં ફાવે?
આવશે. "મુદ્રા પરિવાર સાથે
ગાડીમાંથી ઉતરતાં બોલી."

લોપાએ એક
નજરમાં એને માપી
લીધી.એને જરાય નવાઈ ન
લાગી એની ચાલ સમજી
ગઈ.નવાઈ ત્યારે લાગી કે
શકુબાઈ ને રામજીકાકા બધું
જણતા હતાં, મુદ્રા દસ
દિવસ પર આવી પડતા,
હિંડોળાની ગાદીના કવર,
કુશન વિગેરેનું માપ લઈ ગઈ
હતી.જે લેવા રામજીકાકાએ
હસતા હસતા ડીકી ખોલી ને
થોડી જ વારમાં નમન મમ્મી

અને શ્રેણીકભાઈના
પરિવારને એરપોર્ટ પરથી
રિસીવ કરીને આવ્યો.
ને શકુબાઈએ
મમ્મીને ભાવતી આદુવાળી
ચા તૈયાર રાખી હતી.

- યામિની વ્યાસ

જીવનશૈલી: યુવાન દેખાવા પૂરતી ઊંઘ મેળવો

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨
લોકો એવી જીવનશૈલી
અને બિન આરોગ્યપ્રદ
ખોરાકની આદતો અપનાવવા
લાગ્યા છે કે તેની અસર ચહેરા
પર પણ જોવા મળે છે. કેટલાક
યુવા વયજૂથના લોકોના ચહેરા
પર કરચલીઓ જોવા મળે છે,
જેના કારણે ચહેરો વૃદ્ધ દેખાવા
લાગે છે. જેના કારણે કોઈ પણ
વ્યક્તિને લો કોન્ફિડન્સનો
સામનો કરવો પડી શકે છે, તેથી
જરૂરી છે કે આપણે આપણા
રોજિંદા જીવનમાં કેટલાક
ફેરફારો લાવીએ. કે ચહેરાની
ત્વચા કડક થવા લાગી.

સ્વસ્થ આહાર
હેલ્થી આહાર એ સ્વસ્થ
ત્વચાની પ્રથમ શરત છે, જો
તમારુ પોષણ યોગ્ય રીતે થતું
નથી, તો આજથી જ તમારા
રોજિંદા આહારમાં લીલા
શાકભાજી, તાજા ફળો, દહીં

અને સલાડનું સેવન શરૂ કરો.
જો તમે આવા આહાર
નિયમિતપણે ખાશો તો ધીમે-
ધીમે તમારા ચહેરા પરથી
કરચલીઓ દૂર થવા લાગશે

ત્વચાની કાળજી લો
સૌ પ્રથમ, તમારે તમારા
ચહેરાની ત્વચાને શુષ્ક અને
નિર્જીવ થવાથી બચાવવાનો
પ્રયાસ કરવો જોઈએ આ માટે
દિવસમાં બે વાર ચહેરો સાફ કરો
અને એવા પ્રોડક્ટ વાપરો જેથી
ત્વચાની ભેજ ગાયબ ન થાય.
ચહેરાને હળવા કર્લીઝરથી જ
સાફ કરો. જો બહાર ખૂબ
સૂર્યપ્રકાશ હોય, તો છત્રી
અથવા સનસ્ક્રીનનો ઉપયોગ
કરો.

ટેન્શનથી દૂર રહો
આપણું જીવન તણાવથી
ભરેલું હોઈ શકે છે, કારણ કે
આપણી પાસે નાણાકીય,
પારિવારિક અને કામ સંબંધિત
સમસ્યાઓની કોઈ કમી નથી.

ખાણો ક્રેડિટ કાર્ડની વિલંબિત ચુકવણી માટેના ચાર્જ્સ કેટલા?

સુરત મિત્ર
ભાગ્યશ્રી પૂર્તિ
તા.૨૩-૧૦-૨૦૨૨
નાની દિલ્હી: ક્રેડિટ
કાર્ડ બિલની સમયસર
ચુકવણી કરવી એ દરેક
જણની પ્રાથમિકતા હોય
છે, કેમ કે એમ ના કરવાથી
પેનલ્ટી ચાર્જ લાગતો હોય
છે. વધુમાં ઊંચો વ્યાજદર
અને ક્રેડિટ સ્કોર પણ ઘટે
છે. આપણે આ બધું
જાણીએ છે, પણ ક્યારેક
મહિનાનો અંત હોય કે

રોકડખેંચ હોય કે ઈમર્જન્સી
આવે અથવા અન્ય કોઈ
કારણને લીધે કાર્ડની
ચુકવણીની તારીખ નીકળી
જતી હોય છે.જો તમે ક્રેડિટ
કાર્ડની પેમેન્ટ કરવાની
તારીખ ચૂકી ગયા હો તો
રિઝર્વ બેંક ઓફ ઈન્ડિયાના
દિશા-નિર્દેશો મુજબ ક્રેડિટ
કાર્ડ આપનાર બેંક તમારા
ખાતાને ક્રેડિટની માહિતી
આપનાર કંપનીઓને
માહિતી મોકલી શકે છે.
વળી, જો ચુકવણીમાં ત્રણ

દિવસ કરતા વધુનો વિલંબ
થાય તો કાર્ડ ઈસ્યુઅર
વિલંબિત કાર્ડની ચુકવણી
માટે પેનલ્ટી લગાડી શકે છે.
નિર્દેશ મુજબ કાર્ડ ઈસ્યુઅર
પેમેન્ટ ચુકવવાની તારીખથી
ચુકવવાની તારીખ સુધીની
પેનલ્ટી લગાડી શકે છે, જે
કાર્ડના સ્ટેટેમેન્ટમાં દર્શાવેલું
હોય છે. આ ઉપરાંત વ્યાજ કે
પેનલ્ટી ચાર્જ્સ માત્ર બાકી
રહેતી રકમ પર લગાડવામાં
આવવું જોઈએ, નહીં કે કાર્ડ
હોલ્ડરની કુલ રકમ પર. વળી,

ક્રેડિટ કાર્ડ ઈસ્યુઅર આ ચાર્જ્સમાં
ફેરફાર ક્રેડિટ કાર્ડહોલ્ડરને કમસે
કમ એક મહિનાની નોટિસ
મોકલાવ્યા પછી બદલી શકે છે.
જો તમને પેનલ્ટી કે ચાર્જ
વધુ લાગે તો તમે તમારા કાર્ડની
બધી રકમની ચુકવણી કર્યા બાદ
કાર્ડ પરત આપી શકો છો. જો
ઈસ્યુઅર કાર્ડ બંધ કરવા માટે કોઈ
વધારાનો રકમની ચુકવણી કરાવી
ના શકે. જ્યારે તમે એકાઉન્ટ બંધ
કરવા માટે અરજી કરો છો, ત્યારે
એની પ્રક્રિયા સાત કામકાજના
દિવસમાં કરવાની રહે છે.

